

Carl Oswald Bulla. Rahvariides
tüdruk-harmonikat mängiva
poisiga Järmajal.
Detail. Foto, postkaart.
Eesti Rahva Muuseum,
ERM Fk 580:22

ESTI RAHVA RÕIVAD

Koostanud Anneli Jalava

TÄNAPÄEV

TALLINNA LINNAMUSEUM
TALLINN CITY MUSEUM

Fotod Tallinna Linnamuuseumi Fotomuuseumi,
Saaremaa Muuseumi, Eesti Teatri- ja Muusikamuuseumi,
Virumaa Muuseumide, Eesti Ajaloomuuseumi ja
Eesti Rahva Muuseumi kogust

Konsultant Triinu Tuvi

Kujundanud Andres Tali

Toimetanud Mari Karlson

Esikaanefotol 58-aastane Ants Selm Märjamaa kihelkonnast.
Foto Charles Borchardt. Eesti Ajaloomuuseum, AM 13774 F 16510

Tagakaanefotol 57-aastane Jürri Numberg Jüri kihelkonnast
Foto Charles Borchardt. Eesti Ajaloomuuseum, AM 13777 F 16509

Siin esitatud fotode varalised autoriõigused on aegunud
(v.a Peeter Parikase teosed) ning teoseid (v.a Peeter Parikase omi)
võib mistahes eesmärgil piiranguteta kasutada, viidates autorile.

CC-BY-SA

Peeter Parikase teoste varalised autoriõigused kuuluvad Udo Parikasele.

Käesolev valik © koostaja ja kirjastus Tänapäev, 2019

Peeter Parikase fotod © Udo Parikas

www.tnp.ee

ISBN 9789949855841

Trükitud Tallinna Raamatutrükikojas

Käesolev kogumik sisaldab seitsme Eesti kultuuriloos väga olulise enne 1940. aastat tegutsenud professionaalse fotograafi etnograafilisi fotosid.

Ühiste kaante vahel on Teise maailmasõja eelse Eesti nimekate fotograafide teosed, mis on sündinud siirast soovist jäädvustada oma inimeste ja maa pärandkultuuri. Kõik need piltnikud on olnud väga palju rohkem kui dokumenteerijad. Nad kõik olid pühendunud eesti rahvuskultuurile, mille teenistusse rakendus loominguliselt ja loomulikult ka nende poolt meisterlikult vallatav meedium – fotograafia.

Nad on pildistanud meid, eestlasi, nii kunstilise väljakutsena kui ehk ka vastutustundest oma aja inimeste ja järgnevate põlvkondade ees.

Anneli Jalava

Charles Borchardt.
Talunaine ja talumees. Detail.
1866. aasta. Albumiinfoto,
15 × 11 cm. Seeriast „Eesti tüübid”.
Eesti Rahva Muuseum,
ERM Fk 542:92

CHARLES BORCHARDT

(1834–1892)

Charles Borchardti fotoateljõe
embleem 1880. aastatel.
Fotomuuseum, abikogu

Tallinna 19. saj tuntuim fotograaf, 40 aastat Revali elanikke ja linna-
ruumi truult portreerinud Charles Borchardt oli ajastukohaselt
põhjalik ja lugupeetud meister. Tema ettevõtlikkus, sihikindlus
ja meisterlikkus avaldusid ilmekalt juba ajal, mil ta püsivalt foto-
ateljeed pidava piltnikuna Tallinnas alles kanda kinnitas.

1865. aastal võttis Charles Borchardt kuulda Eestimaa kuberneri
üleskutset pildistada kohalikku maarahvast ja osaleda 1867. aastal
Moskvas toimuval Venemaa loodusuurijate seltsi ülevenemaalisel
etnograafianäitusel. Valminud 50 pildistusest koosnev „Eesti tüübid”
on Eesti kultuuriloos märgiline mitmes mõttes. Esiteks pälvis foto-
seeria ootamatult suure tunnustuse: etnograafianäitusel saadud
auhind – teine koht ehk suur hõberaha – oli nii oluline sündmus,
et aitas Charles Borchardtil ennast mitmeid aastaid reklaamida.
Ka on selle fotoseeria puhul tegu ühe varasema sedavõrd mahuka
eestlaste fotoportreerimisega.

Teadaolevalt on Borchardti seeriast Eesti mäluasutustes hoiul
10 fotot. Neid fotosid on korduvalt reprodutseeritud nii post-
kaartidel kui ka erinevates väljaannetes.

41-aastane Marri Peilmann Hageri
kihelnõust. 1866. aasta. Alus-
papile kleebitud albumiinfoto' katte-
klaasiga puitraamis (originaal-
vormistus), 33 × 25 cm. Seeriast
„Eesti tüübid”. Eesti Ajaloomuu-
seum, AM 13776 F 16511

¹ Albumiinfoto on munavalgega immu-
tatud fotopaber. Fotograafid kasutasid
albumiinfotot oma fotode säilitamiseks
1920. aastateni.

57-aastane Jürri Numberg Jüri kihelkonnast. Peas kannab mees Põhja-Eestile iseloomulikku laieneva rummuga musta vildist kübarat. 1866. aasta. Aluspapile kleebitud albumiinfoto katte-
klaasiga puitraamis (originaal-
vormistus), 33 × 25 cm. Seeriast
„Eesti tüübid”. Eesti Ajaloomu-
seum, AM 13777 F 16509

